

LEGE nr. 279 din 5 octombrie 2005 privind ucenicia la locul de muncă

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I: Dispoziții generale

Art. 1

Ucenicia la locul de muncă reprezintă formarea profesională realizată în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă.

Art. 2

Ucenicul este persoana fizică încadrată în muncă în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă.

Art. 3

(1) Maistrul de ucenicie este persoana atestată în condițiile prezentei legi, care coordonează formarea profesională a ucenicului.

(2) Maistrul de ucenicie este salariat al angajatorului care organizează ucenicia la locul de muncă.

(3) În cazul în care ucenicia la locul de muncă este organizată de către o persoană fizică autorizată să desfășoare activități economice în mod independent sau o asociație familială, maistrul de ucenicie este chiar persoana fizică autorizată sau un membru al asociației familiale.

CAPITOLUL II: Contractul de ucenicie la locul de muncă

Art. 4

(1) Contractul de ucenicie la locul de muncă este un contract individual de muncă de tip particular, încheiat pe durată determinată, în temeiul căruia o persoană fizică, denumită ucenic, se obligă să se pregătească profesional și să muncească pentru și sub autoritatea unei persoane juridice sau fizice denumite angajator, care se obligă să-i asigure plata salariului și toate condițiile necesare formării profesionale.

(2) Încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului de ucenicie la locul de muncă se fac în condițiile respectării reglementărilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii referitoare la ucenicie și la contractul individual de muncă.

(3) Contractul de ucenicie la locul de muncă se încheie obligatoriu în formă scrisă, în limba română, și se înregistrează în termen de 20 de zile la inspectoratul teritorial de muncă județean, respectiv al municipiului București. Obligația de încheiere a contractului de ucenicie la locul de muncă, în formă scrisă, revine angajatorului.

(4) Pe lângă elementele obligatorii ale contractului individual de muncă, contractul de ucenicie la locul de muncă cuprinde și următoarele clauze cu privire la:

a) calificarea, respectiv competențele pe care urmează să le dobândească ucenicul;

b) numele maistrului de ucenicie și calificarea acestuia;

c) locul în care se desfășoară activitatea de formare profesională;

d) repartizarea programului de pregătire practică și a celui de pregătire teoretică, după caz;

e) durata necesară obținerii calificării sau competențelor;

f) avantajele în natură acordate ucenicului.

(5) Drepturile și obligațiile angajatorului și ale ucenicului se stabilesc prin contractul de ucenicie la locul de muncă, ce se completează cu prevederile din cuprinsul contractului colectiv de muncă aplicabil și prin regulamentele interne, după caz.

(6) Modelul-cadru al contractului de ucenicie la locul de muncă se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

Art. 5

(1) Poate fi încadrată, ca ucenic în muncă, orice persoană fizică ce a împlinit vârsta de 16 ani, dar nu mai mult de 25 de ani, și nu deține o calificare pentru ocupația în care se organizează ucenicia la locul de muncă.

(2) Persoana fizică poate încheia un contract de ucenicie la locul de muncă, în calitate de ucenic, și la împlinirea vârstei de 15 ani, cu acordul scris al părinților sau al reprezentanților legali, pentru activități potrivite cu dezvoltarea fizică, aptitudinile și cunoștințele sale, dacă astfel nu îi sunt periclitate sănătatea, dezvoltarea și pregătirea profesională. Lipsa acordului părinților sau al reprezentanților legali atrage după sine nulitatea absolută a contractului de ucenicie.

(3) Se pot încadra în muncă în calitate de ucenici și următoarele categorii:

a) cetățenii străini, precum și apatrizii care au obținut permis de muncă în România, conform reglementărilor legale în vigoare;

b) cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, ai statelor semnatare ale Acordului privind Spațiul Economic European și membrii de familie ai acestora.

(4) Maternitatea nu constituie motiv de discriminare în executarea uceniciei la locul de muncă.

(5) Ucenicii care au împlinit vârsta de 18 ani au dreptul la întreținere, acestora aplicându-li-se prevederile Codului familiei, perioada de ucenicie fiind asimilată cu cea de continuare a studiilor.

Art. 6

(1) Pot încheia contracte de ucenicie la locul de muncă, în calitate de angajatori, numai persoanele juridice și persoanele fizice autorizate de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, potrivit prevederilor prezentei legi.

(2) Prin derogare de la prevederile Legii nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent, pot încadra în muncă ucenici și:

a) persoana fizică autorizată, dacă face dovada că prestează de cel puțin un an activitatea pentru care a fost autorizată;

b) asociația familială, prin reprezentantul acesteia, dacă face dovada că prestează de cel puțin un an activitatea pentru care s-a constituit ca asociație familială.

(3) Persoana fizică autorizată, respectiv asociația familială, pot organiza ucenicie la locul de muncă pentru maximum trei ucenici care se pregătesc concomitent și numai pentru nivelul I de calificare, potrivit dispozițiilor legale.

(4) Dispozițiile prezentei legi referitoare la încheierea contractului de ucenicie la locul de muncă sunt aplicabile și în cazul raporturilor de muncă ale ucenicilor încadrați de asociațiile cooperatiste, reglementate prin legi speciale.

Art. 7

(1) Durata contractului de ucenicie la locul de muncă nu poate fi mai mare de 3 ani și mai mică de 6 luni.

(2) Ucenicul poate fi supus unei perioade de probă care nu va depăși 30 de zile lucrătoare.

(3) Formarea profesională prin ucenicie la locul de muncă cuprinde pregătirea teoretică și pregătirea practică sau numai pregătirea practică.

(4) Timpul necesar pregătirii teoretice a ucenicului este inclus în programul normal de muncă.

(5) Salariul de bază lunar, stabilit prin contractul de ucenicie la locul de muncă, este cel puțin egal cu salariul de bază minim brut pe țară, în vigoare pentru un program de 8 ore pe zi, respectiv de 40 de ore în medie pe săptămână.

(6) Programul normal de muncă pentru persoanele încadrate în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă este de maximum 8 ore pe zi, în regim de maximum 5 zile pe săptămână.

(7) Pe perioada încadrării în muncă în baza contractului de ucenicie la locul de muncă, angajatorul are obligația să asigure ucenicului care are domiciliul stabil în altă localitate, fără posibilități de navetă zilnică, condiții de cazare și de masă în regim de 3 mese pe zi, în unități de profil autorizat, conform legii.

(8) Condițiile de cazare trebuie să fie asigurate de către angajator și suportate de ucenic, iar contravaloarea acestora nu poate depăși 50% din venitul net salarial realizat de către ucenic la locul de muncă, conform contractului de ucenicie în vigoare.

CAPITOLUL III: Statutul ucenicului

Art. 8

(1) Persoana încadrată în muncă în baza contractului de ucenicie la locul de muncă are statut de ucenic.

(2) La încheierea contractului de ucenicie, angajatorul poate solicita absolventului angajarea obligației de a rămâne în unitatea respectivă cu contract de muncă pe o perioadă negociată între părți. În caz contrar, ucenicul va rambursa contravaloarea cheltuielilor făcute de angajator cu formarea sa profesională.

Art. 9

(1) Statutul de ucenic îi conferă acestuia toate drepturile și obligațiile prevăzute de legislația muncii, precum și drepturile și obligațiile prevăzute de prezenta lege.

(2) Ucenicul beneficiază de dispozițiile legale aplicabile celorlalți salariați, în măsura în care acestea nu sunt contrare statutului ucenicului.

Art. 10

(1) În vederea formării profesionale a ucenicului, angajatorul are obligația să asigure ucenicului accesul la pregătire teoretică și practică, precum și toate condițiile necesare pentru ca maestrul de ucenicie să-și îndeplinească sarcinile în ceea ce privește formarea ucenicului.

(2) Coordonarea activității de formare profesională a ucenicului se realizează de către maestrul de ucenicie, definit conform prevederilor art. 3.

(3) Persoana fizică autorizată și membrul asociației familiale pregătesc ucenici în nume propriu, având în același timp și calitatea de maștri de ucenicie.

CAPITOLUL IV: Autorizarea angajatorului și atestarea maistrului de ucenicie

Art. 11

Autorizarea angajatorului și atestarea maistrului de ucenicie se realizează de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin direcțiile de muncă, solidaritate socială și familie județene și a municipiului București, în baza avizului comisiei de autorizare a furnizorilor de formare profesională județene, respectiv a municipiului București, constituite potrivit legii.

Art. 12

Autorizarea angajatorului și atestarea maistrului de ucenicie se fac pentru o perioadă de 4 ani, cu posibilitatea de prelungire.

Art. 13

(1)Retragerea autorizației angajatorului și a atestatului de maistru de ucenicie se face de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin direcțiile de muncă, solidaritate socială și familie județene și a municipiului București.

(2)Modalitatea de autorizare a angajatorului și de atestare a maestrului de ucenicie, precum și retragerea autorizației, respectiv a atestatului, se stabilesc prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

CAPITOLUL V: Organizarea uceniciei la locul de muncă

Art. 14

(1)Ucenicia la locul de muncă se organizează pentru nivelurile 1, 2 și 3 de calificare, stabilite prin legislația în vigoare.

(2)Ucenicia la locul de muncă se organizează pentru calificările stabilite prin legislația în vigoare și pentru ocupațiile cuprinse în Clasificarea Ocupațiilor din România, pentru care există standarde de pregătire profesională, respectiv standarde ocupaționale.

Art. 15

(1)Pregătirea teoretică se desfășoară la un furnizor de formare profesională autorizat, conform prevederilor legale în vigoare pentru calificarea sau ocupația respectivă.

(2)Pregătirea practică se desfășoară în locuri de muncă care să permită dobândirea tuturor competențelor prevăzute de standardul ocupațional, respectiv de standardul de pregătire profesională.

(3)Este interzisă utilizarea ucenicilor la prestarea altor activități și/sau exercitarea altor atribuții în afara celor care au ca obiect pregătirea teoretică și practică conform contractului de ucenicie la locul de muncă.

Art. 16

(1)Evaluarea finală a pregătirii teoretice și practice a ucenicului este organizată de angajator.

(2)Comisia de autorizare a furnizorilor de formare profesională județeană, respectiv a municipiului București, la solicitarea angajatorului, desemnează o comisie de examinare constituită din specialiști în domeniul de activitate în care s-a realizat formarea profesională a ucenicului.

(3)Evaluarea și certificarea formării profesionale prin ucenicie la locul de muncă se realizează în conformitate cu prevederile legale în vigoare privind formarea profesională a adulților.

CAPITOLUL VI: Susținerea financiară a uceniciei la locul de muncă

Art. 17

(1)Angajatorii care încadrează în muncă persoane, în baza unui contract de ucenicie la locul de muncă conform prezentei legi, primesc lunar, la cerere, din bugetul asigurărilor pentru șomaj, pe perioada derulării contractului de ucenicie, pentru fiecare persoană:

a)o sumă egală cu 50% din salariul de bază minim brut pe țară, în vigoare;

b)o sumă egală cu contravaloarea lunară a serviciilor de instruire teoretică a ucenicului, fără a putea depăși 20% din salariul de bază minim brut pe țară, în vigoare.

(2)Prevederile alin. (1) nu se aplică pe perioada de probă prevăzută în cuprinsul contractului de ucenicie la locul de muncă, precum și pe perioada în care raporturile de muncă sunt suspendate.

(3)Suma lunară prevăzută la alin. (1) lit. a) se acordă angajatorilor proporțional cu timpul efectiv lucrat de ucenic, precum și pentru perioada concediului anual de odihnă al ucenicului.

Art. 18

Nu beneficiază de prevederile art. 17 angajatorii care, anterior încheierii contractului de ucenicie la locul de muncă, au avut cu persoana în cauză încheiat un alt contract de ucenicie la locul de muncă.

Art. 19

Modul de acordare a sumelor prevăzute la art. 17 alin. (1), din bugetul asigurărilor pentru șomaj, se stabilește prin normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Art. 20

(1)Calificările sau competențele profesionale pentru care se acordă sumele prevăzute la art. 17 se stabilesc anual prin ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

(2)Stabilirea anuală a calificărilor sau competențelor profesionale pentru care se acordă sumele prevăzute la art. 17 nu produce efecte asupra finanțării contractelor de ucenicie aflate în derulare la data apariției ordinului menționat la alin. (1).

CAPITOLUL VII: Dispoziții finale

Art. 21

(1)În scopul asigurării formării profesionale a ucenicilor, angajatorii care beneficiază de facilitățile prevăzute la art. 17 sunt obligați să mențină raporturile de muncă ale acestora pe perioada contractului de ucenicie la locul de muncă încheiat.

(2)În situația în care raporturile de muncă încheiate între angajator și ucenic încetează anterior datei expirării contractului de ucenicie la locul de muncă, angajatorii sunt obligați să restituie, în totalitate, agenției pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București, sumele încasate de la bugetul asigurărilor pentru șomaj

pentru fiecare ucenic, plus dobânda de referință a Băncii Naționale a României, în vigoare la data încetării raporturilor de muncă, dacă încetarea acestora a avut loc din motivele prevăzute la art. 55 lit. b), art. 56 lit. c), e) și f) și art. 65 din Legea nr. 53/2003 - Codul muncii, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 22

Controlul respectării obligațiilor privind menținerea raporturilor de muncă încheiate între ucenici și angajatorii care beneficiază de sume din bugetul asigurărilor pentru șomaj, în temeiul art. 17, se efectuează de organele de control din cadrul agențiilor pentru ocuparea forței de muncă județene, respectiv a municipiului București.

Art. 23

(1) Inspectorii de muncă au competența de a controla modul de încheiere, executare, modificare, suspendare și încetare a contractului de ucenicie la locul de muncă în situațiile și în condițiile prevăzute de normele metodologice de aplicare a prevederilor prezentei legi.

(2) La sesizarea inspectorilor de muncă se poate declanșa procedura de retragere a autorizației angajatorului sau a atestatului maestrului de ucenicie.

Art. 24

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, prin direcțiile de muncă, solidaritate socială și familie județene, respectiv a municipiului București, exercită controlul asupra modului în care este organizată și se desfășoară ucenicia la locul de muncă.

Art. 25

Conflictele în legătură cu încheierea, executarea, modificarea, suspendarea și încetarea contractului de ucenicie la locul de muncă se soluționează conform prevederilor legale privind conflictele de muncă.

Art. 26

(1) Constituie contravenție și se sancționează de către persoanele stabilite cu atribuții de control conform art. 23, cu amendă de 50.000.000 lei (5.000 lei RON), încălcarea dispozițiilor prevăzute la art. 4 alin. (3), art. 5 alin. (1), (2) și (4), art. 6 alin. (1) și (3), art. 7 alin. (1), (2), (4)-(8), art. 9, art. 10 alin. (1) și (2), art. 15 și art. 17 alin. (3).

(2) În cazul în care se constată că au fost încălcate de 3 ori într-un an dispozițiile sancționate la alin. (1), se solicită retragerea autorizației angajatorului de încadrare a ucenicilor la locul de muncă și a dreptului de a obține o nouă autorizație pe o perioadă de 4 ani de la data retragerii acesteia.

Art. 27

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei elaborează și supune spre aprobare Guvernului normele metodologice pentru aplicarea prevederilor prezentei legi, în termen de 90 de zile de la data publicării acesteia în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Art. 28

Măsurile de natura ajutorului de stat, prevăzute la art. 17, vor fi notificate de Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, conform Legii nr. 143/1999 privind ajutorul de stat, cu modificările și completările ulterioare, și se vor acorda numai după autorizarea acestora de Consiliul Concurenței.

Art. 29

Prezenta lege intră în vigoare la 120 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.